

01/23

NAŠE MĚSTO

v srdci přírody

Informační měsíčník
města Jeseník

www.jesenik.cz

Městské dotace
na sport, kulturu,
sociální služby

02

Město bude šetřit
energie

02

Volba prezidenta
České republiky 2023

04

Tipy na zimní
aktivity v Jeseníkách

11

Přejeme vám všechno nejlepší do nového
roku 2023. Foto: Radek Leskovjan

Úvodník

Vážení spolu-
občané, milí
Jeseníčáci, zd-
ravím vás na prahu
nového roku
2023. Snad každý

rok byl úplně jiný, než jsem si ho
při psaní úvodníku představovala.
A rok 2022 byl toho bohužel
dalším důkazem. Na začátku to
bylo hlavně přání, aby už skončil
COVID-19 a my se mohli vrátit
k normálnímu životu. Ale přišla
válka na Ukrajině, energetická
krize, inflace. Přesto věřím, že rok
2023 bude šťastnější, spokojenější
a že přinese mír.

Jsou události, které nemůžeme
ovlivnit, ale co můžeme ovlivnit,
je další rozvoj města. Tady nás
čeká spousta práce. Máme v plá-
nu opravovat komunikace, sídli-
ště, budeme pokračovat v úpravě
sportovišť – chceme zastřešit
kluziště a vyměnit „umělkou“. Čeká
nás další rozvoj lokalit pro bydlení.
Bude toho hodně, ale já osobně se
v roce 2023 těším na novou podo-
bu Lipovské s novou alejí a cent-
rum s květinovými záhony.

Prožijte rok 2023 ve zdraví, ra-
dujte se i z maličkostí, užívejte kaž-
dý den.

Zdenka Blišťanová,
starostka města

Volba prezidenta České republiky 2023

V roce 2023 nás čeká volba
nové hlavy státu, která bude vy-
konávat svou funkci v období
2023-2028, a stane se tak dru-
hým přímo zvoleným českým
prezidentem. Volba nového pre-
zidenta se uskuteční ve dnech
13. a 14. ledna 2023. Při nezvolení
kandidáta v I. kole bude následo-
vat II. kolo ve dnech 27. a 28. ledna
2023. Obě kola voleb se uskuteč-
ní ve standardních časech - vždy
v pátek 14:00 až 22:00 a v sobotu
8:00 až 14:00.

V Jeseníku budou občané vo-
lit jako již tradičně v 11 volebních
okresech podle své adresy trvalé-
ho bydliště.

Upozorňujeme, že sídlem
okresové volební komise č. 1 je
nově Mateřská škola Kopretina
Jeseník, Tyršova 307. Střední
škola gastronomie a farmářství
Jeseník (U Jatek 916/8) bude dis-
ponovat dvěma volebními míst-
nostmi (současně pro okrsek č. 8
a okrsek č. 9).

(pokračování na straně 4)

Městské dotace na sport, kulturu, sociální služby či životní prostředí

První kolo podání žádostí o dotace na veřejně prospěšné akce a celoroční činnost sportovních organizací končí 12. ledna 2023. Termín druhého kola je stanoven od 3. do 28. dubna, a to pro jednorázové akce. Dotace budou i pro rok 2023 poskytovány ve čtyřech oblastech. Zažádat lze o dotaci v oblasti sportu, kultury, vzdělání a volnočasových aktivit. Další významnou oblastí jsou sociální služby, zdravotní služby a humanitární pomoci. V neposlední řadě lze zažádat o dotaci na podporu životního prostředí a udržitelného rozvoje. Vzory žádostí a smluv o poskytnutí dotace jsou zveřejněny na stránkách města v sekci **Dotace z rozpočtu města** (www.jesenik.org/dotace). U žádostí bude posuzován soulad s **Pravidly pro poskytování dotací z rozpočtu města**.

Město bude šetřit energie, úspory se dotknou také veřejného osvětlení

Fotovoltaická elektrárna na IPOSe, výměna části svítidel veřejného osvětlení a také vypínání části veřejného osvětlení v době od 00:00 do 04:00—to jsou některá úsporná opatření, které město zavádí od počátku roku 2023. Důvodem pro úspory je prudký růst cen energií, přičemž zdražení elektřiny pociťuje městský rozpočet nejvíce právě na veřejném osvětlení.

Mimo to se město zaměří na efektivní provoz všech budov, které spravuje, především pak na úspory energií. „Myslím, že důležité je především začít u nás, tedy úřadu,“ říká k úsporným opatřením starostka Zdeňka Blišťanová.

Občanů se nejvíce dotkne omezení svícení veřejného osvětlení. Po

půlnoci zhasnou světla v některých ulicích, jejichž seznam najdete na www.jesenik.cz. Výjimku budou tvořit lampy osvětlující přechod pro chodce – tyto okruhy budou svítit vždy. Vypínáno bude také vánoční osvětlení na radnici a vánoční strom na náměstí. Díky těmto opatřením uspoří město statisíce korun.

„K úsporným opatřením přistupujeme až počátkem nového roku, protože do konce roku 2022 jsme měli zafixovanou cenu elektrické energie. Od roku 2023 bude město platit 5000 Kč za MWh, což je nárůst o tři sta procent. Tato částka je bez DPH a pouze za silovou elektřinu,“ uvedl Ondřej Wind, vedoucí Oddělení ma-

jetku Městského úřadu Jeseník.

Vypínáním však úsporná opatření nekončí. Naopak. Město Jeseník připravuje první etapu obnovy svítidel veřejného osvětlení (cca 400 ks) s plánovanou realizací v první polovině roku 2023 a dojde k výstavbě fotovoltaické elektrárny na budově IPOSu. (lum)

Zřízení datových schránek

Od ledna 2023 budou, dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, postupně zřizovány datové schránky všem subjektům vedeným v registru osob (ROS). Proces zřizování potrvá cca 3 měsíce.

Největší část z nových držitelů schránek tvoří podnikající fyzické osoby (tzv. živnostníci či OSVČ).

Dále bude datová schránka zřízena všem právnickým osobám, které jsou zapsané v zákonem stanovené evidenci nebo rejstříku a dosud datovou schránku nemají. Jedná se například o společenství vlastníků bytových jednotek, spolky, nadace apod.

Právnickým osobám a živnostníkům budou rozeslány přístupové údaje dopisem. Datové schránky

budou následně automatizovaně zpřístupňovány i subjektům, které

od 1. ledna 2023
postupně zřizování datových schránek vybraným subjektům

si nepřevzou přístupové údaje a nikdy se nepřihlásí. Poslanci i senátoři schválili novelu zákona, která

ruší automatické zřízení datové schránky fyzickým osobám, které používají přihlášení Identitou občana. Novela nyní čeká na podpis prezidenta. Více informací lze získat na www.chcidatovku.cz nebo www.mojedatovaschranka.cz nebo na infolince datových schránek 954 200 200 v pracovní dny od 8:00 do 18:00.

Odbor obecní živnostenský úřad

Ptejte se starostky

Máte otázky, podněty nebo nápady týkající se fungování či rozvoje našeho města? Chcete něco vědět, změnit, opravit nebo zlepšit? Rádi byste poukázali na to, co se vám ve městě líbí nebo co se povedlo? Napište naši starostku Zdeňku Blišťanovou na e-mailovou adresu dotazy@mujes.cz. Na vaše otázky odpoví zde či při živém vysílání pořadu Ptejte se starostky na Facebooku.

Dotaz:

Dobrý den, proč tady v Dětrichově svítí veřejné osvětlení i přes den? Děje se tak často, zrovna právě dnes.

Odpověď:

Když pracovníci technických

služeb provádí opravy veřejného osvětlení, musí pro zjištění závady zapnout příslušnou větev, aby zjistili, zda závada spočívá jen v prasklé „žárovce“ (výbojce) či v něčem jiném, případně aby ověřili, zda je nesvítící lampa vůbec pod napětím,

a není tudíž poškozená kabeláž. To jinak než zapnutím okruhu během dne (pracovní doby) nezjistí. V případě Dětrichova je většina území napojena v rámci jedné větve, takže i když se provádí oprava jediné lampy, tak svítí většina Dětrichova.

Městské porodné ve výši 5 000 Kč

Zastupitelstvo města schválilo městské porodné ve výši 5 000 Kč. Podmínkou je trvalé bydliště matky v Jeseníku nejméně rok před narozením dítěte, zároveň rodiče nesmí být dlužníky města. Částka i podmínky pro vyplacení zůstávají stejné jako v roce 2022. Vyplacením porodného chce město přispět rodinám na náklady související s narozením dítěte. Je to také forma poděkování, že zde lidé žijí a zakládají rodiny. Symbolický šek rodiče obdrží na Vítání občánků, kde dostanou také malý dárek. Naposledy to byla růže a látková kočička, kterou ušili klienti Zahrady 2000. (lum)

Foto: Petr Cink

Nominujte nejlepšího sportovce okresu Jeseník

Okresní sdružení České unie sportu Jeseník vyhlásilo anketu Nejlepší sportovec okresu Jeseník za rok 2022 v kategoriích žáci a začky; junioři a juniorky; muži a ženy; nejlepší kolektiv; trenér; Osobnost sportu; Krajánek; zdravotně hendikepovaní sportovci a sportovní akce roku.

Návrhy na ocenění lze zaslat na sekretariát Okresního sdružení České unie sportu Jeseník písemně na adresu: Dukelská 1240/27, 790 01 Jeseník nebo e-mailem na cstv.je@email.cz s uvedením jména, příjmení, příslušnosti k oddílu a výčtu největších úspěchů v roce

2022. Nominovat lze sportovce, kteří dosáhli významných úspěchů v zahraničí, na mezinárodních soutěžích v České republice, na celorepublikové úrovni případně na jiných významných akcích. Termín podání návrhů je do 10. ledna. (lum)

Z deníku strážníka

► Muž, který se po nedávné operaci špatně pohyboval, upadl ve svém bytě na ulici Klicperova. Více než

15 hodin ležel bez pomoci na zemi v koupelně. Stalo se tak ve středu 9. listopadu. Přivolání strážníci asistovali při transportu pacienta z bytu a následném naložení do sanitky.

► Ve čtvrtém patře panelového domu na Halasově ulici přespával v neděli 13. listopadu muž bez domova. Jelikož odmítal místo opustit, přivolal jeden z nájemníků městskou policii. Strážníci muže rádně poučili a z paneláku vykazali.

► Ve středu 16. listopadu řešili strážníci stížnost muže na podnapilý stav své družky, která má v péči jejich dvouletého syna. Uvedl, že se nejedná o neobvyklou věc, naopak, jeho partnerka údajně popíjí často a ve větším množství. Hlídkka provedla u obou rodičů dechovou zkoušku, přičemž matce bylo naměřeno 2,81 promile alkoholu v dechu, muži 0,00. Po ověření, že k domácímu násilí ani týrání dítěte v domácnosti nedochází, byl protokol o dechové zkoušce obou přítomných spolu s videozáznamem události předán na Oddělení sociálně právní ochrany dětí.

► Recepční IPOSu byla ve čtvrtek 24. listopadu nucena volat o pomoc nejen městskou policii, ale i policii státní. V prostorách úřadu práce se totiž pohybovali tři agresivní muži, kteří si vyhrožovali zabíjením. Na místo neprodleně vyjela hlídka městské policie a asistenti prevence kriminality se služebním psem. K události byla také přivolána tříčlenná hlídka státní policie. Bylo zjištěno, že se jedná o vyřizování účtů mezi dvěma muži, z nichž jeden byl z trojice agresorů, kteří měli před týdnem slovní spor u Kauflandu, a v budově městského úřadu se náhodně setkali.

“

Rada schválila

► provoz samostatného bufetu u multifunkčního hřiště s ledovou plochou. Občerstvení si návštěvníci kluziště již nekoupí v prostorách tribuny fotbalového stadionu, ale z buňky přímo u kluziště. Důvodem je zajištění větší bezpečnosti a komfortu uživatelů kluziště při cestě za občerstvením a také připravovaná úsporná opatření v tribuně fotbalového areálu. Díky zřízení kiosku v těsné blízkosti kluziště se zamezí křížování trasy rolby (jezdící mezi garáží a kluzištěm) s lidmi mířícími za občerstvením. Nově budou mít cestu k okénku s občerstvením při chůzi na bruslích podstatně blíž. Kiosk u kluziště je dočasné zimní řešení, dle studie by se postupně mělo dobudovat zázemí kluziště, jehož součástí by mělo právě i nově zřízené občerstvení.

► zprávu o provozu koupaliště. Areál jeseníckého koupaliště za celé tři měsíce jeho provozu v roce 2022 navštívilo 23 569 osob. Jedná se třetí nejvyšší návštěvnost od doby provedení rekonstrukce koupaliště. Větší počet návštěvníků neznamená pouze vyšší příjmy, ale i zvýšené náklady, jako například na spotřebu bazénové chemie nebo energií. V konečném součtu je celková provozní ztráta koupaliště i přes zvýšené tržby podobná té z roku 2021, tedy téměř 1 300 000 Kč. Koupaliště bylo v roce 2022 otevřeno celkem 54 dní, v průměru jej navštívilo 436 osob a nejvyšší denní návštěvnosti byla 2 022 osob.

► výběr dodavatele a uzavření smlouvy o dílo na zhotovení projektu dodávky a instalace fotovoltaické elektrárny na střechu administrativní budovy IPOS. Jako zhotovitel byla vybrána společnost Fotovoltaický servis s. r. o. se sídlem v Náchodě.

Matrika

V listopadu se v jesenícké nemocnici narodilo celkem 16 dětí, z toho 3 děti rodičům s trvalým pobytem v Jeseníku. Všem gratulujeme a přejeme vše nejlepší.

Rada seniorů

Jednání se uskuteční v úterý 3. ledna od 10:00 na radnici.

Volba prezidenta České republiky 2023

Místo konání voleb:

volební okrsek č. 1

volební místnost: **Mateřská škola Kopretina Jeseník, Tyršova 307**

pro voliče bydlící na ul. Kalvodova /část – č. p. 172, 182, 195, 201, 265, 283, 290, 305, 310, 313, 315, 316, 326, 358, 369, 375, 376, 389, 390, 400, 403, 422, 432, 448, 454, 495, 510, 511, 513, 543, 549, 1334/, Myslbekova, Priessnitzova /část – č. p. 77, 78, 90, 174, 224, 268, 308, 311, 314, 333, 334, 388, 411, 906, 910, 913, 985, 1033, 1034, 1035, 1372, 1381/, Růžová, V Aleji

volební okrsek č. 2

volební místnost: **Centrum sociálních služeb II., Jaroslava Ježka 777/7**

pro voliče bydlící na ul. Alšova, Denisova, Janáčková, Jaroslava Ježka, Javorová, Kalvodova /část – č. p. 189, 297, 298, 300, 301, 323, 368, 391, 392, 426, 430, 441, 463, 467, 472, 473, 530, 582, 607, 608, 1143, 1144, 1145, 1146, 1231, 1290, 1324, 1328/, Krameriova, Lipovská /část – č. p. 103, 107, 109, 110, 114, 177, 188, 206, 208, 211, 213, 217, 263, 264, 272, 317, 327, 328, 329, 330, 336, 355, 371, 377, 418, 512, 541, 611, 630, 682, 684, 685, 686, 733, 746, 775, 776, 782, 785, 792, 1004, 1207, 1208, 1384, 1390, 1396, 1402, 1430/, Majakovského, Modřínová, Nádražní, Priessnitzova /část – č. p. 419, 425, 521, Přímá, Purkyňova, Puškinova, Sokola Tůmy, Smrková, Tyršova /část – č. p. 242, 255, 258, 279, 285, 292, 295, 319, 514, 557, 976, 1216/

volební okrsek č. 3

volební místnost: **Klub důchodců, Dukelská 718/6**

pro voliče bydlící na ul. Čechova, Dukelská /část – č. p. 3, 203, 456, 681, 718, 1248, 1249/, Fučíkova, Lipovská /část – č. p. 69, 91, 94, 95, 99, 100, 117, 119, 122, 129, 131, 169, 171, 277, 321, 325, 413, 447, 523, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1178, 1325, 1391, 1392, 1427/, Růžickova, V Oblouku, Vrchlického, Nám. Hrdinů

volební okrsek č. 4

volební místnost: **Gymnázium Jeseník, Komenského 281/3**

pro voliče bydlící na ul. Gogolova, K. H. Máchy, Komenského, Kostelní, Masarykovo nám., Mašínova, Muzikantská stezka, Na Úbočí, Otakara Březiny, Palackého, Průchodní, Školní, Štefánikova, Tovární, Tyršova /část – č. p. 248, 280, 289, 303, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1385/, Vodní, Zámecké náměstí, Thámova

volební místnost: **MKZ Jeseník - Divadlo Petra Bezruče, 28. října 880/16**

pro voliče bydlící na ul. 28. října, Dittersdorfova, Dukelská /část – č. p. 1387, Jiráskova, Karla Čapka, Nábřeží /část – č. p. 173, 349, 350, 480, 532, 539, 1087, 1382/, Poštovní, Revoluční, Sadová, Schubertova, Smetanova, Svobodova, Žizkova, nám. Svobody

volební okrsek č. 6

volební místnost: **Centrum sociálních služeb I., Beskydská 1298/6**

pro voliče bydlící na ul. Beskydská, Dukelská /část – č. p. 558, 730, 459, 807, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 981, 982, 1047, 1241, 1242, 1243, 1244, 1269, 1412, 1418, 1419/, Mahenova /část – č. p. 603, 604, 605, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 635, 636, 637, 638/, Moravská, Slezská, Tylova, U Bělidla, U Kasáren /část – č. p. 641, 642, 1021, 1023, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268/, Za podjezdem

volební okrsek č. 7

volební místnost: **Základní škola Jeseník, Boženy Němcové 1256/23**

pro voliče bydlící na ul. Boženy Němcové, Heřmánekova, Horská, Klicperova, Křížkovského, Mahenova /část – č. p. 596, 597, 811/, Mánesova, U Kasáren /část – č. p. 1131, 1132, 1133, 1134, 1135/, Vaškova, Wolkerova, Luční, Váchalova

volební okrsek č. 8

volební místnost: **SŠ gastronomie a farmářství Jeseník, U Jatek 916/8**

pro voliče bydlící na ul. Bezručova /část – č. p. 41, 186, 192, 194, 205, 244, 672, 710, 1326, 1428/, Dobrovského, Husova, Josefa Hory, Na Svahu, Nerudova, Raisova, Seifertova, Skupova, Zlatá stezka

volební okrsek č. 9

volební místnost: **SŠ gastronomie a farmářství Jeseník, U Jatek 916/8**

pro voliče bydlící na ul. Bezručova /část – č. p. 21, 26, 49, 210, 286, 320, 471, 506, 631, 632, 646, 648, 650, 662, 664, 666, 667, 1215, 1400/, Halasova, Kaplického, Tkalcovská, U Jatek, Vančurova, Zeyerova

volební okrsek č. 10

volební místnost: **Základní škola Jeseník, Nábřeží 413/28**

pro voliče bydlící na ul. Dvořákova, Erbenova, Habrová, Havlíčkova, Jasná, K Vodě, Krátká, Na Mýtince, Na Stráni, Nábřeží /část – č. p. 414, 415, 464, Nová, Příčná, Rejvízská, Rudná, Sládkova, Strmá, Úvoz, Vrchovištní, Vysněná, Za Pilou

volební okrsek č. 11

volební místnost: **Správa CHKO Jeseník, Šumperská 93**

pro voliče bydlící na ul. Mlýnská, Na Středisku, Na Zahrádkách, Slunná, Šumperská, U Sokolovny, Zátíší.

Zásady hlasování

(1) Voliči předstupují před okrskovou volební komisí a hlasují v pořadí, v jakém se dostavili do volební místnosti.

(2) Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na území České republiky. Totožnost a státní občanství prokáže volič občanským průkazem nebo cestovním pasem České republiky, jde-li o cizince, průkazem o povolení k pobytu nebo potvrzením o přechodném pobytu. Po záznamu ve výpisu ze seznamu obdrží od okrskové volební komise úřední obálku. Na žádost voliče mu okrsková volební komise dodá za chybějící nebo jinak označený hlasovací lístek jiný.

(3) Volič, který není zapsán ve výpisu ze seznamu a který prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku, okrsková volební komise dopíše

**13. a 14. ledna
27. a 28. ledna**

**I. a II. kolo volby
prezidenta České republiky**

do výpisu ze seznamu dodatečně a umožní mu hlasování.

(4) Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na území České republiky, nebude mu hlasování umožněno.

(5) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, a to ani člen okrskové volební komise. Volič, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst nebo psát, si může vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, nikoli však člena okrskové volební komise, aby za něj hlasovací lístek upravil a vložil do úřední obálky.

(6) Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a v den voleb okrskovou volební komisí o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise vyšle k voliči 2 své členy s přenosnou

volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

Způsob hlasování

(1) Volič obdrží od okrskové volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou úředním razítkem. Na požádání mu komise vydá i sadu hlasovacích lístků.

(2) Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné.

(3) S úřední obálkou a hlasovacími lístky se musí volič odebrat do prostoru určeného k vložení hlasovacího lístku do úřední obálky. Jinak mu nebude hlasování umožněno.

(4) Volič vloží do úřední obálky jeden hlasovací lístek pro kandidáta, pro kterého se rozhodl hlasovat. Hlasovací lístek se nijak neupravuje.

(5) Volič musí dbát na to, aby do úřední obálky vložil pouze jeden hlasovací lístek, jinak je hlas voliče neplatný.

(6) Neplatné jsou rovněž hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopise, hlasovací lístky, které jsou přetřené, a hlasovací lístky, které nejsou vloženy do úřední obálky.

(7) Volič hlasuje tak, že úřední obálku s vybraným hlasovacím lístkem vloží před okrskovou volební komisí do volební schránky.

Upozornění pro voliče

Z důvodu zkvalitnění distribuce hlasovacích lístků jednotlivým voličům žádáme občany o provedení kontroly označení svých nemovitostí čísly popisnými a jmenovkami na poštovních schránkách. Náhradní volební lístky budou k dispozici ve volebních místnostech, nebo si je volič může vyzvednout před dnem konání voleb, a to na recepci Městského úřadu Jeseník, v budově IPOS, se sídlem na ul. Karla Čapka 1147/10 nebo na radnici města Jeseník, se sídlem Masarykovo nám. 167/1.

Přenosná volební schránka

Volich může požádat ze závažných, zejména zdravotních důvodů obecní úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisí o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost do přenosné volební schránky, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. Mimo území ČR nelze hlasovat do přenosné volební schránky.

Kontaktní osoby

Radim Otýpka, tel. 584 498 401 / 601 698 089, radim.otypka@mujes.cz
Ondřej Mach, tel. 584 498 416 / 722 987 472, ondrej.mach@mujes.cz

Novorozené děti hlídá 5 nových monitorů dechu

Pět nových monitorů dechu získalo od Nadace Křižovatka novorozenecké a dětské oddělení Nemocnice AGEL Jeseník. Přístroje chrání novorozence před syndromem náhlého úmrtí (SIDS), který je jednou z nejčastějších příčin úmrtí kojenčů do jednoho roku života.

Monitor je umístěn v postýlce pod matrací a identifikuje i minimální pohyby dítěte při dýchání, které se přenášejí do mikroprocesoru. Blikající zelené světýlko na ovladači pak značí, že je vše v pořádku. „V případě, že dítě nedýchá déle než dvacet vteřin, spustí přístroj alarm a ohlásí, že je miminko v nebezpečí. Rodiče tak mohou včas zareagovat,“ vysvětluje Pavlína Vašinová, staniční sestra novorozeneckého oddělení Nemocnice AGEL Jeseník.

„Syndrom náhlého úmrtí, na který ročně v České republice umře okolo dvaceti dětí, v naší nemocnici rozhodně nepodceňujeme. Monitor mají k dispozici miminka v každé postýlce. V rámci pravidelné přístrojové obměny v letošním roce vyřazujeme sedm monitorů a pět

jsme od Nadace Křižovatka dostali,“ dodává Pavlína Vašinová, staniční sestra novorozeneckého oddělení. Celkově je na novorozeneckém oddělení 13 monitorů, další 2 jsou na dětském oddělení.

„Ráda bych touto cestou poděkovala nejen Nadaci Křižovatka, ale i společností KOSTKA – kolobka a TopTeramo za finanční podporu, díky které bylo možné přístroje pro děti do nemocnice zakoupit,“ doplnila primárka dětského oddělení Lenka Rašková.

Nadace Křižovatka se jako jediná nadace v České republice aktivně věnuje podpoře povědomí veřejnosti o SIDS a o možnostech ochrany ohrožených dětí do jednoho roku věku. Díky dárcům a sponzorům pomáhá nadace vybavit české nemocni-

ce a porodnice monitory dechu Babysense, které jsou registrovány u Ministerstva zdravotnictví ČR jako zdravotnická pomůcka a prošly několikaletými klinickými testy.

Novorozenecké oddělení Nemocnice AGEL Jeseník získalo statut Baby Friendly Hospital

Initiative, který je celosvětově udělován nemocnicím, jejichž novorozenecká oddělení splní náročná kritéria stanovená Světovou zdravotnickou organizací na podporu kojení, jako jednu z hlavních podmínek zdravého vývoje dítěte.

Nemocnice AGEL Jeseník

Ohlédnutí za rokem 2022 s Radou seniorů

Začátek roku 2022 byl opět pod taktovkou covid-19 a přísných opatření. Rada seniorů se opět po třech měsících sešla až v březnu, tradičně s paní starostkou, zástupci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví a ředitelem Centra sociálních služeb. Byla naplánována spousta akcí, které se během roku podařilo naplnit. Uskutečnilo se osm poznávacích zájezdů, z toho jeden spojen s operetou v Olomouci a jeden třídní po východních Čechách. Pravidelně byla v kině každý měsíc v dopoledních hodinách filmová představení pro seniory, běžela akademie třetího věku a také se znovu rozběhly všechny zájmové aktivity v klubu na Dukelské ulici. Po delší pauze byl klubem turistů seniorů usku- tečněn tradiční májový výstup na Zlatý chlum a mohli již bez omezení uskutečňovat své pravidelné vý- slapy a výlety. Senioři se zúčastnili celoměstské akce k MDD, Procházky pohádkovým lesem, zajištěním stano- viště Perníková chaloupka.

Nechyběly ani návštěvy přátelů měst v Polsku. Například oslava 800 let města Glucholazy, čtyři letní workshopy v Prudniku, 20. výročí univerzity třetího věku v Nyse a další společenské akce. V rámci festivalů Jesnění a Im Zentrum zde byla početná německá delegace se

zástupci neuburské rady seniorů, které jsme se věnovali, ale o tom jsem již podrobněji psala v listopadovém vydání měsíčníku. Opět se podařilo uskutečnit bohaté Dny seniorů zakončené taneční zábavou ve velkém sále města. Následovala celoměstská akce Dýňová slavnost, kde měly seniorky, již tradičně, oblíbený „bazárek“. Konec úspěšného roku završila Mikulášská zábava s hosty z Polska.

Cílem článku nebyl výčet úspěšných akcí, ale hlavně poděkování městu, které se o své seniory stará. Naslouchá námětům a připomínkám na radě seniorů, a naopak seniory informuje o všech novinkách ve městě, těžkostech při zajišťování některých úkonů i nad rámec možností, např. v oblasti zdravotní péče, jak nás pravidelně informuje paní starostka. CSS zajišťuje provoz klubu na Dukelské ulici a spolupráci s polskou stranou, se kterou je v úzkém kontaktu. Do rady seniorů přicházejí hosté – senioři se svými náměty či starostmi, představitelé dalších institucí či zájmových spolků, s kterými projednáváme možnost těsnější spolupráce či zlepšení té stávající, např. Senior Taxi, MKZ, Sudetikus atd. Bez opravdového zájmu těchto lidí o život seniorů ve městě by scházení se v radě seniorů nemělo ani smysl. Jarmila Josefíková

Senior taxi v roce 2023

Tiskopisy k vyřízení služby SENIOR TAXI města Jeseníku i vydání průkazu (žádost, plná moc) najdete na stránkách města Jeseník www.jesenik.cz. Můžete je vyřídit také osobně v budově IPOS, K. Čapka 1147/10, 4. patro, blok A (vpravo od výta- hu), dveře č. 406 nebo v budově městského úřadu, Tovární ul. 1287/4, v přízemí, v kanceláři pokladny. Žádosti o vydání prů- kazu na rok 2023 můžete podá- vat od 1. prosince 2022 na výše uvedených místech.

Podmínky pro vyřízení služby SENIOR TAXI na rok 2023 zůstáva- jí stejné – věková hranice 73 let, šest jízd na měsíc, provozování v pra- covní dny od 6:00 do 18:00 a na vymezená místa. SENIOR TAXI je možné si objednat u OK TAXI na čísle 603 759 565. S případnými dotazy se můžete obrátit na Alenu Kalinovou, tel. 584 498 406, e-mail: alena.kalinova@mujes.cz, (IPOS) ul. K. Čapka 1147/10, blok A, 4. patro, dve- ře č. 406.

Odbor sociálních věcí
a zdravotnictví

Akademie třetího věku

Srdečně vás zveme na čtvrtek 26. ledna 2023 v 16:00 do Klubu seniorů v Jeseníku na zajímavou a netradiční přednášku s názvem Život lidský – hudebně aktivizační

dílňa, kterou povede paní Rafaela Drgáčová. Vstup je volný pro seni- ory, jejich přátele a známé.

Odbor sociálních věcí
a zdravotnictví

Klub turistů Jeseník

Klub turistů Jeseník si pro vás připravil tři výlety na měsíc leden 2023.

Datum: 7. ledna

Jeseník-lázně – Pomezí – Lipová – Bobrovník – Jeseník

Odjezd: autobus 9:05

Délka trasy: 15 km

Výcházku připravila M. Fryčová

Datum: 14. ledna

Rejvíz – Zlaté mlýny – Zlaté Hory

Odjezd: autobus 9:35

Délka trasy: 10 km

Výcházku připravila J. Šimková

Datum: 21. ledna

Jindřichov – Františkov – Branná

Odjezd: vlak 9:01

Délka trasy: 10 km

Výcházku připravil J. Rulíšek

Prožít stáří doma – životaschopný ideál

Prodloužení života je odvěkou touhou lidstva. Délka lidského života se neustále prodlužuje, a to především díky medicínskému a technickému pokroku. Došlo ke zlepšení životního prostředí, zkvalitnění legislativy a zvýšení úrovně sociální péče. Se stále prodlužující se délkou života se senioři stávají nedílnou a rostoucí součástí společnosti, jsou jim připisovány sociální role. Jsou společností přijímáni, ale také odmítáni.

Dlouhodobá příprava společnosti na fakt stárnutí populace by měla začínat v dětství, kdy se děti učí přístupu, účtí ke starším lidem, jsou vedeny ke správnému chování, také mohou sledovat prarodiče. Děti často napodobují jednání rodičů. Základní poznatky o stáří mohou děti a mládež získávat také během běžné školní docházky – mladá generace by měla být obeznámena s problematikou stárnutí. Důležitým faktorem, jak se vcítit do osoby seniora, je mezigenerační naslouchání. Prvořadě záleží na tom, jak se jedna generace chová k druhé, jak vnímavě porozumí skutečným potřebám druhých. Je nutná nemalá dávka obousměrné vzájemné tolerance.

V historii bylo stáří akceptováno, někdy uctíváno a oslavováno, častěji odmítáno. Obecně lze říci, že dokud bylo málo pravděpodobné dožití vyššího věku, bylo stáří spíše ctěno a na stáří se pohlíželo jako na výjimečnost. Starcům byla připisována moudrost a mimořádné schopnosti. Např. tzv. rada starších u Slovanů měla charakter ctěného stáří, ovšem tito „starci“ byli padesátníky. Negativní hodnocení stáří bylo spojeno s faktem „ujídání ze společného talíře“. Stáří bylo synonymem bídy, smutku a zoufalství.

Ve středověku byly zakládány chudobince, starobince, kde starý člověk mohl získat azyl. Jedny z prvních sociálních zařízení pro staré lidi byly v historii obecní pastoušky, ve kterých na slámě nocovali osamělí staří lidé. Později vznikaly hospice, kde šťastnější senioři mohli zemřít v teple. Současné domovy pro senioři zaručují možnost pobytu pro každého občana našeho státu a jsou již brány jako samozřejmost.

Při dřívějším způsobu bydlení na venkově se obvykle jednalo o přízemní stavení, které mělo velkou místnost s kuchyní, dále sklad zásob a přes chodbu vchod do samostatné místnosti, což býval byt pro staré rodiče neboli výměnek. Tehdy ještě bydlely běžně tři generace pohromadě. Se vznikem pavlačových domů a později panelových sídlišť o menších bytových jednotkách se možnosti soužití změnily – nastala izolace generací rodiny.

Dnešní společnost se vyznačuje tím, že se lidé dožívají vyššího věku, ženy odkládají mateřství na pozdější

dobu, narůstá počet rodin s více dětmi a prodlužuje se délka odchodu do starobního důchodu. Sendvičová generace je přirozeným důsledkem

„Když naše civilizace postrádá životaschopný ideál stáří, nedává skutečný útilek konceptu celého života.“ (Erik Erikson)

těchto demografických jevů.

Co je „sendvičová generace“

Do této generace patří osoby, které se starají jak o své děti, tak o své staré rodiče anebo rodiče svého partnera či partnerky, a přitom sami ještě pracují. Příslušníci sendvičové generace jsou vystaveni vysoké zátěži. Péči o děti musí skloubit s péčí o seniory. Do toho všeho potřebují stihnout své vlastní zaměstnání a také partnerský život. Zvládat dlouhodobě toto zatížení je velmi náročné a obtížné. Vzniká vysoké riziko rozvoje psychických onemocnění, zdravotních potíží, sociální exkluze anebo partnerských problémů.

Rady pro začínající pečovatele

► Pokud je zapotřebí zabezpečit v domácí péči zdravotní úkony (např. aplikace infúzí, injekcí, podání léků, odběry krve, převazy ran nemocného apod.) navštivte ošetřujícího lékaře – předepíše poskytování domácí zdravotní péče. Tato péče je placena ze zdravotního pojištění, některé úkony jsou ovšem hrazeny pacientem nebo na ně přispívá. Na 14 dnů může domácí péči předepsat i lékař, který propouští vašeho blízkého z nemocnice.

► Pokud si berete blízkého domů a doposud s vámi nebydlel, je dobré přehlásit na ČSSZ jeho důchod, najít pro něj nového praktického lékaře, zařídit přeposlání dokumentace.

► Současné domluvy s ošetřujícím lékařem možnost čerpání krátkodobého ošetřovného. Tato možnost platí pouze pro osoby tvořící společnou domácnost. Dávku může čerpat po dobu 9 dnů zaměstnanec, nikoliv OSVČ. Vyplněný tiskopis, který získáte od ošetřujícího lékaře, předejte zaměstnavateli.

► Požádejte o příspěvek na péči – ten je určen osobám, které se při zvládání základních životních potřeb neobejdou bez pomoci jiných. Vyřízení trvá několik měsíců, ale přiznává se ke dni podání žádosti. Žadatelem je ten, o koho bude pečo-

váno. Agendu spravuje Úřad práce ČR (krajská pobočka dle místa trvalého bydliště). Osoba, která bude uvedena jako hlavní pečující, musí

doručit rozhodnutí o péči a výši příspěvku nebo smlouvu o poskytování péče na zdravotní pojišťovnu.

► Požádejte o další možné příspěvky o příspěvek, například na mobilitu (pokud blízkého opakovaně někam doprovázíte), o průkaz zdravotně postižené osoby (poskytuje další výhody a úlevy), o kompenzační pomůcky (plná/částičná úhrada zdravotní pojišťovnou na základě lékařského předpisu, popř. je možné požádat ÚP o příspěvek).

► Využijte některou z dostup-

ných sociálních služeb, která umožňuje odlehčit dlouhodobě pečujícím či prostor pro vyřízení nezbytných záležitostí mimo domov:

Terénní služba – pečovatel dochází domů a podporuje klienta při péči o sebe.

Ambulantní služba – o nemocného je postaráno na přechodnou dobu v zařízení.

Využití je možné v řádu hodin i několik dní v týdnu.

Pobyťová služba – pomoc v celodenní péči na přechodnou dobu např. dva týdny.

Jedná se o službu poskytovanou v zařízení.

Hospic – nabízí kompletní podporu pro nevyléčitelné nemocné.

Více na kissos-ok-katalog.olkraj.cz či www.mpsv.cz.

Drabálková Pavlína,
sociální pracovnice

Pečovateľské služby Jeseník

Desatero pečovatele

1) Získejte si co nejvíce informací a zůstaňte v kontaktu s odborníky

Ujistěte se, že dobře rozumíte diagnóze – ptejte se lékařů na prognózu, na možnosti podpůrné léčby, rehabilitace či snížení míry bolesti. Po určitém čase si vyžádejte kontrolní vyšetření.

2) Pozorujte, naslouchejte a ptejte se
Váš blízký je tím nejcecnějším zdrojem informací o tom, co skutečně potřebuje. Všimněte si, kdy je spokojený. Buďte trpěliví k němu, ale i k sobě.

3) Zvažte možnosti financování pomoci

V situaci péče o blízkého můžete využít finanční příspěvek od státu. Nejčastěji se jedná o tzv. dlouhodobé ošetřovné (pozor, k žádosti budete potřebovat vyjádření lékaře ještě před propuštěním z nemocnice).

4) Každá rodina je jedinečná

Péče o blízkého se velmi obtížně zvládá v jednom. Neostýchejte se říct si o pomoc příbuzným či přátelům, aby vás vystřídal. Neodmívejte nápady druhých, ač se zdají nestandardní. Důležité je, že fungují.

5) Nemocný potřebuje cítit oporu
Každý člověk potřebuje cítit, že je respektovaný. Pomoc a podporu nabízejte, ale nenuťte ji násilím. Pokud zrovna nějaký úkon nejde provést, zvažte, zda je nezbytné udělat ho právě teď, a to i za cenu ztráty pohody a klidu.

6) Superhrdiny můžete být jen chvíli

Je důležité si uvědomit, že i přes všechna naše přání nejsme superhrdinové, ale lidé. Pokud se vám někdy něco nepodaří podle očekávání, nevyčítejte si to. Je normální cítit vztek, zlost i zoufalství. V takových chvílích je užitečné vyhledat podporu či odbornou pomoc.

7) Nezapomínejte na sebe

Být oporou někomu dalšímu je velmi náročné. V rámci plánování péče proto myslte také na své potřeby. Nechte se vystřídat, dovolte si nechat si odborně pomoci.

8) Užijte si společné okamžiky

Nenechte si kazit společné chvíle potížemi v každodenním fungování, ani nereálnými očekáváními od okolí i sebe samých. Společně strávený čas a sdílená radost budou jednou těmi nejcecnějšími vzpomínkami.

9) I pečovatel potřebuje péči

Mějte na paměti, že všichni, kdo pečují, také potřebují péči. Abyste dokázali být laskaví k druhým, musíte být nejdříve laskaví sami k sobě. Mělo by tedy být samozřejmé, že se budete zamýšlet nejen nad tím, co potřebují vaši blízcí, ale také co potřebujete vy sami.

10) Nikdy neuspokojíte všechny

Je na čase smířit se s tím, že není ve vašich silách zajistit, aby všichni byli stále spokojeni.

VLASTIMIL DŘÍMAL
REALITNÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

www.VlastimilDrimal.cz

Doporuč
nemovitost
a získej
odměnu...

777 613 774

DIAMO, státní podnik,
odštěpný závod GEAM,
Dolní Rožinka
středisko RD Jeseník,
Zlaté Hory

vyhlašuje výběrové řízení na pozici

HORNÍK, DĚLNÍK – důlní elektromontér (elektrotechnik)

POŽADOVANÉ VZDĚLÁNÍ:

- vyučen v oboru elektro.

DALŠÍ POŽADAVKY:

- vyhláška č. 50/78 Sb. § 6 případně nařízení vlády č. 194/2022 Sb. min. § 6,
- zkušenost s prací na zařízeních do i nad 1000 V,
- minimální praxe 2 roky na zařízení do 1 000 V.

NÁSTUP:

- ihned nebo dle dohody.

Kontakt: DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, č. p. 86

📍 592 51 Dolní Rožinka ☎ 566 593 729 ✉ opmgeam@diamo.cz

Řetězárna a.s.®

PF 2023

Děkujeme našim zaměstnancům
za odvedenou práci v roce 2022
a přejeme klidné prožití svátků
vánočních a hodně radosti
do nového roku 2023.

Informace:

- Kolektivní smlouva na rok 2023 již uzavřena
- Vyplacena odměna za hospodářské výsledky v průměru 15 tis. Kč/zaměstnanec
- Nábor nových zaměstnanců v plném proudu

AKCE

neděle 1/1 18:00

Masarykovo náměstí

NOVOROČNÍ OHŇOSTROJ S PŘÍPITKEM

Novoroční přání starostky města Jeseník, ohňostroj a start nového roku 2023. Ohňostroj odstartuje v 18:00. Vstup volný. Pořádají MKZ Jeseník a město Jeseník.

čtvrtek 5/1 17:00

Foyer Kina Pohoda Jeseník

VERNISÁŽ VÝSTAVY TOMÁŠE NEUWIRTHA: EVROPA Z PTAČÍ PERSPEKTIVY

Touto vernisáží bude zahájena putovní výstava dronových fotografií grafika a fotografa T. Neuwirtha. Tentokrát nám autor představí záběry pořízené ve dvanácti zemích Evropy. Fotografie i kalendář z těchto záběrů lze zakoupit na místě. Vstup volný. Pořádají MKZ Jeseník.

čtvrtek 5/1 18:00

Galerie, TIC Jeseník (Katovna)

FENOMÉN ŠUMPERÁK: BESEDA S FOTOGRAFEM TOMÁŠEM POSPĚCHEM

Přednáška o „rodinném domě typu V“ projektanta Josefa Vaňka z roku 1966. Byl tak úspěšný, že se stal nejstavěnějším domem ve 20. století v Československu. V následujících dvou desetiletích jich vyrostlo několik tisíc, najdeme je snad v každém českém městě nebo vesnici. Dům nesl ozvuky bruselského stylu a stal se symbolem 60. let, stejně jako normalizace, ale i moderního bydlení. Je lepší žít v originálu nebo v sérii? O čem všem šumperák vypovídá? A co prozrazuje o nás, Čechách? Vstupné dobrovolné. Pořádají MKZ Jeseník.

pondělí 9/1 17:00

Divadlo Petra Bezruče

THE JAKTO & ŠÍŠKA KLUCI

Zábavný pořad hvězd populární TV Šlágr. Karel a Mára Peterkovi nabídnou hity ze svých sólových alb, písně populární Šlágrparty i písně stále populárnějšího projektu THE JakTo. Petra Šiška a Libor Pyško přidají osvědčené hity, zavzpomínají na Šlágrkluky, písně Pavla Nováka i dalších velikanů éry 60. a 70. let. Nebudou chybět vtipné historky, scénky i odpovědi na divácké dotazy včetně cen pro vybrané diváky. Prodej vstupenek v rezervacním systému MKZ Jeseník. Vstupné v předprodeji 200 Kč, v den konání akce 250 Kč. Pořádají MKZ Jeseník.

sobota 14/1 9:00 až 14:00

Střední průmyslová škola Jeseník

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA EMKU

Vhodné pro žáky základních škol, rodiče a širokou veřejnost. Program: workshopy pro žáky základních škol, setkání se současnými žáky, absolventy emka a spolupracujícími firmami, prohlídka školy a domova mládeže. Pořádá Střední průmyslová škola Jeseník.

čtvrtek 19/1 17:30

Galerie, TIC Jeseník (Katovna)

VERNISÁŽ VÝSTAVY JANA KOSTOHRYZE: PAVOUCI NA DNĚ KRABIC

Vernisáž výstavy obrazů, reliéfů a kreseb Jana Kostohryze, absolventa ateliéru Malířství I na Akademii výtvarných umění v Praze a finalisty

ty Ceny kritiky mladé malby v roce 2021. Jan ve své práci zpracovává tradičními výtvarnými prostředky téma každodennosti a banality. Výjevy střetu člověka s hmyzem jsou výsledkem upřímné fascinace každodenním světem a snahy zachytit neopakovatelné intimně-civilní scény. Vstup volný. Pořádají MKZ Jeseník za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

pátek 20/1 18:00

Hudební sál CSA (knihovna)

NÁRUČ SEVERU:

ZIMNÍ PŘECHOD KUNGSLEDEN

Netradiční cestopisná přednáška mladého páru Jirky & Mili. Součástí bude promítání filmu z této 450 km dlouhé expedice ze severního Švédska. Prodej vstupenek v rezervacním systému MKZ Jeseník. Vstupné 50 Kč. Pořádají Knihovna Vincence Priessnitze, MKZ Jeseník.

pátek 20/1 18:00

Sál IPOS

MATURITNÍ PLES

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÉ ŠKOLY JESENÍK

Maturitní ples s doprovodným programem: LED taneční show, workoutové vystoupení, mažoretky. Vstupné v předprodeji 250 Kč, na místě 300 Kč. Vstupenky možno zakoupit na recepci Střední průmyslové školy Jeseník a ve směnárně (Marián Bodnár) na ul. 28. října, Jeseník. Pořádá Střední průmyslová škola Jeseník.

úterý 31/1 17:00

Galerie, TIC Jeseník (Katovna)

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA VÝSTAVY J. KOSTOHRYZE

Výstavou obrazů, reliéfů a kreseb Jana Kostohryze, absolventa ateliéru Malířství I na Akademii výtvarných umění v Praze a finalisty Ceny kritiky mladé malby v roce 2021 vás provede výstavářka MKZ Jeseník. Vstup volný. Pořádají MKZ Jeseník za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

středa 1/2 10:00 až 12:30

Gymnázium Jeseník

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA GYMNÁZIU JESENÍK

Vhodné pro žáky základních škol, rodiče a širokou veřejnost. Více na www.gymjes.cz. Pořádá Gymnázium Jeseník.

PŘIPRAVUJEME NA ÚNOR:

23.2. ZÁMĚNA – UVÁDÍ STARÁ ARÉNA OSTRAVA

ZMĚNA OTEVÍRACÍ DOBY Knihovny

Vincence Priessnitze v Jeseníku

Od ledna 2023 se ruší sobotní otevírací doba knihovny. Knihovna bude nově otevřena i ve středu. Budeme se na vás těšit tedy každý pracovní den do 17:00.

VÝSTAVY

20/1 až 4/3

Galerie, TIC Jeseník (Katovna)

JAN KOSTOHRYZ:

PAVOUCI NA DNĚ KRABIC

Výstava obrazů, reliéfů a kreseb Jana Kostohryze, absolventa ateliéru Malířství I na Akademii

výtvarných umění v Praze a finalisty Ceny kritiky mladé malby v roce 2021. Výjevy střetávání člověka s hmyzem, zdánlivě banální motivy, které diváka staví do voyeurské pozice, kdy se stává svědkem intimních scén skupiny lidí i jednotlivců, vyprávění s nádechem grotesky, ale i upřímné fascinace každodenním světem. Ve figurálních reliéfech autor konzervuje pomíjivé momenty do nehybného světa sádrového odlitku, obrazy zase s malířskou nadsázkou ilustrují možný vývoj konfrontace člověka s nejvíce opomíjenými zástupci zvířecí říše. Vstupné dobrovolné. Otevřeno: pondělí až pátek 13:00 až 17:00, každá sudá sobota 10:00 až 13:00. Pořádají MKZ Jeseník za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

5/1 až 31/1

Foyer Kina Pohoda Jeseník

VÝSTAVA TOMÁŠE NEUWIRTHA: EVROPA Z PTAČÍ PERSPEKTIVY

Putovní výstava dronových fotografií úspěšného fotografa T. Neuwirtha. Tentokrát nám autor představí záběry pořízené ve dvanácti zemích Evropy. Limitovaný tisk fotografií i kalendář z těchto záběrů lze zakoupit na místě nebo kontaktováním autora. Vstup volný během promítání nebo dle dohody na tel. čísle: 773 588 002. Pořádají MKZ Jeseník.

3/12 až 31/1

Výstavní síň Divadla P. Bezruče

VÝSTAVA JIŘÍHO ŽDÁRKA: ŽDÁRA A JEHO BAREVNÝ SVĚT

První samostatná výstava J. Ždárka představí fantazijní probarvenou tvorbu, která se v něm probudila po zdravotních komplikacích. Harmonická, geometrická vyjádření, avšak bez použití geometrických pomůcek, nesou příběhy. Vstup volný. Pořádají MKZ Jeseník.

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY A ŠKOLKY

Programy navazují na probíhající výstavy a jsou uzpůsobeny věku a možnostem účastníků. Termín dle domluvy. Rezervace a více info na: syrovцова@mkzjes.cz, 725 061 212.

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM JESENICKA

10/1 až 16/4

Hlavní výstavní sál Vodní tvrže

VÝSTAVA:

PŘÍBĚH KNIH A KNIHOVEN NA JESENICKU

Výstava představí historii knihovnictví a nejvýznamnější literární díla vzniklá na Jesenicku. Její součástí bude rovněž prezentace práce s digitalizovanými texty od přípravy až po samotný výstup zpřístupněný prostřednictvím webového rozhraní. Díky studijnímu místu si návštěvníci budou sami vyzkoušet práci s digitalizovanými tisky včetně vstupu do dalších databází. Autor: Pavel Žurek. Vstupné: 60/30 Kč.

7/12 až 8/1/2023

Galerie Vodní tvrze

VÝSTAVA:**VÁNOČNÍ BETLÉMY VE VODNÍ TVRZI**

Vánoční výstava představí návštěvníkům precizní práci dřívějších i současných slezských a moravských betlémářů, jejichž um byl promítnut do podoby papírových, keramických či dřevěných betlémů nejrůznějších velikostí. Vedle toho bude pro děti připraven dětský koutek s omalovánkami a panorama znázorňující narození Ježíška. Jako zcela unikátní doplněk poslouží i možnost seznámit se s typickými vánočními písněmi zdaleka ne pouze středoevropské proveniencí. Vstupné: 60/30 Kč.

17/1 až 7/5/2023

Galerie Vodní tvrze

VÝSTAVA: BAREVNÁ PALETA JESENICKA

Výstava navazuje na XIX. svatováclavské sympozium, jehož tématem bylo výtvarné umění na Jesenicku a v Jeseníkách ve 20. století. V depozitářích muzeí, archivů, soukromých sbírkách a v dalších pramenech se podařilo najít překvapivé množství jmen malířů, kreslířů a grafiků (bez ohledu na jejich národnost), pro které se tento podmanivý kraj stal inspirací jejich umění. Nejen místní tvůrci, ale i renomovaní umělci z Opavy, Vídně či Německa zanechali svá tvůrčí svědectví např. o návštěvě lázní na Graffenberku, Vřesové studánky či drsných horských úbočí s rozeklanými skalami a prastarými stromy. Garant výstavy: Pavel Rušar, Květoslav Growka, Pavel Šopák. Vstupné 60/30 Kč.

čtvrtek 26/1 18:00

Rytířský sál Vodní tvrze

**PŘEDNÁŠKA: CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OB-
LAST JESENÍKY**

Přednáška pojedná o tom nejzávažnějším, co horská příroda Jeseníků nabízí, budou zmíněny faktory, které zdejší přírodu ohrožují. Dozvíte se, kde konkrétně tyto nejnebezpečnější přírodní úseky najdete a jak o ně ochránci přírody pečují. Přednášející: Vít Slezák, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Vstup zdarma.

čtvrtek 5/1 19:30

WHITNEY HOUSTON:**I WANNA DANCE WITH SOMEBODY**

titulky / 145 min / životopisný, hudební / USA, 2022 / do 12 let nevhodný / vstupné 150 Kč

pátek 6/1 19:00

AVATAR: THE WAY OF WATER

dabing / 190 min / akční, sci-fi, fantasy, dobrodružný / USA, 2022 / mládeži přístupný / vstupné 160 Kč

sobota 7/1 17:00

REKLAMA NA VÁNOCE

PREMIÉRA FILMU ZA OSOBNÍ ÚČASTI TVŮR-
CŮ FILMU A HERCEKÉHO OBSAZENÍ / česká
verze / 102 min / komedie / Česko, 2022 / mláde-
ži přístupný / vstupné 130 Kč

neděle 8/1 15:00

MIKULÁŠOVY PATÁLIE:**JAK TO CELÉ ZAČALO**

dabing / 86 min / rodinný, animovaný / Česko,
2022 / mládeži přístupný / vstupné 130/110 Kč

středa 11/1 19:30

RIMINI

FILMOVÝ KLUB / titulky / 116 min / drama, ko-
medie / Německo, Rakousko, Francie, 2022 / do
18 let nepřístupný / vstupné 100/60 Kč

čtvrtek 12/1 19:30

A PAK PŘIŠLA LÁSKA...

česká verze / 85 min / komedie, drama / Česko,
2022 / do 12 let nevhodný / vstupné 130 Kč

pátek 13/1 10:00

BUKO

SENIOR KLUB / česká verze / 112 min / komedie /
Česko, 2022 / mládeži přístupný / vstupné 70 Kč

pátek 13/1 18:00

**JESENÍKY – KRÁLOVSTVÍ
HORSKÉ DIVOČINY**

PROMÍTÁNÍ FILMU ZA OSOBNÍ ÚČASTI
TVŮRČŮ FILMU / česká verze / 51 min / doku-
mentární / Česko, 2022 / mládeži přístupný /
vstupné 100 Kč

sobota 14/1 19:30

OPERACE FORTUNE: RUSE DE GUERRE

titulky / 114 min / akční, komedie / USA, Čína,
2022 / do 15 let nepřístupný / vstupné 130 Kč

neděle 15/1 15:00

ÚŽASNÝ MAURIC

dabing / 90 min / animovaný / Velká Británie,
Německo, 2022 / mládeži přístupný / vstupné
150/130 Kč

čtvrtek 19/1 19:30

OSM HOR

titulky / 147 min / drama / Itálie, Belgie, Francie,
2022 / mládeži přístupný / vstupné 130 Kč

pátek 20/1 18:00

PŘÁNÍ K NAROZENINÁM

DÁMSKÁ JÍZDA / česká verze / 93 min / kome-
die / Česko, 2022 / mládeži přístupný / vstupné
150 Kč

sobota 21/1 17:00

AVATAR: THE WAY OF WATER

dabing / 190 min / akční, sci-fi, fantasy, dob-
rodružný / USA, 2022 / mládeži přístupný /
vstupné 160 Kč

neděle 22/1 15:00

ZOUBKOVÁ VILA

dabing / 85 min / animovaný / Lucembursko,
Německo, 2022 / mládeži přístupný / vstupné
150/130 Kč

středa 25/1 19:30

ADAM

FILMOVÝ KLUB / titulky / 98 min / drama / Ma-
roko, Srbsko, 2019 / mládeži přístupný / vstup-
né 100/60 Kč

čtvrtek 26/1 19:30

**JESENÍKY – KRÁLOVSTVÍ
HORSKÉ DIVOČINY**

česká verze / 51 min / dokumentární / Česko,
2022 / mládeži přístupný / vstupné 100 Kč

pátek 27/1 19:30

M3GAN

titulky / 101 min / horor / USA, 2023 / do 15 let
nepřístupný / vstupné 150 / 130 Kč

sobota 28/1 19:30

PŘÁNÍ K NAROZENINÁM

česká verze / 93 min / komedie / Česko, 2022 /
mládeži přístupný / vstupné 150 Kč

neděle 29/1 15:00

KOCOUR V BOTÁCH: POSLEDNÍ PŘÁNÍ

dabing / 101 min / animovaný / USA, 2022 / mlá-
deži přístupný / vstupné 150/130 Kč

REZERVACE VSTUPENEK:

Na filmová představení je nutno rezervovaná
místa vyzvednout do 5 dnů od zadání rezerva-
ce, poté se automaticky uvolní k dalšímu prodeji.
Informace o programu na telefonu 702 296 960.
Prodej vstupenek v rezervačním systému MKZ
Jeseník na www.kinopohoda.cz.

PRODEJNÍ MÍSTA**REZERVAČNÍHO SYSTÉMU V JESENÍKU:**

- Kino Pohoda
- Divadlo Petra Bezruče
- TIC Jeseník (Katovna, Palackého ul.)
- Cestovní kancelář MONDI-tour (Palackého ul.)
- Směnárna Jeseníky Tour Jeseník (ul. 28. října)
- Lázeňské informační centrum Jeseník

Pořad plný písniček a odpovědí

THE JAKTO & šiška kluci

Šlágr

Účinkují hvězdy Šlágru:

Mára, Karel Peterka, Petr Šiška a Libor Pyško

Divadlo Petra Bezruče

Vstupné v předprodeji 200 Kč, v den konání akce 250 Kč.
Prodej vstupenek v rezervačním systému MKZ Jeseník.

www.mkzjes.cz

PONDĚLÍ 2023
9/1
v 17:00 hodin

NÁRUČ SEVERU

ZIMNÍ PŘECHOD KUNGSLEDEN

Jirka & Mili

FILM & PŘEDNÁŠKA

HUDEBNÍ SÁL CSA KNIHOVNA

VSTUPNÉ 50 Kč
PRODEJ VSTUPENEK V REZERVAČNÍM SYSTÉMU MKZ JESENÍK
VÍCE INFORMACÍ NA WWW.MKZJES.CZ

PÁTEK 2023
20/1
V 18.00 HODIN

Kinematograf - filmové léto, autor: Tomáš Jakuš

BŘEZEN

22. 3. 2023
Oslavy Světového dne vody

DUBEN

6. – 10. 4. 2023
Lázeňské Velikonoce

28. 4. 2023
Rej jeseníckých čarodějnic
tradiční bujaré oslavy příchodu jara

KVĚTEN

11. 5. 2023
Den pramenů

12. – 14. 5. 2023
176. Zahájení lázeňské sezóny

ČERVEN

3. 6. 2023
Den dětí
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi

16. 6. 2023
Dny her v Háji víly Ozdravy
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi

23. 6. 2023
Svatojánská noc
tradiční oslava letního slunovratu

ČERVENEC

Lázeňské slavnosti
letní lázeňské nedělní promenádní koncerty a doprovodný program

14. 7. 2023
Dny her v Háji víly Ozdravy
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi

22. 7. 2023
Lázeňské koloběžkování
závod pro všechny milovníky koloběžek

Kinematograf - filmové léto
sledujte www.priessnitz.cz

SRPEN

Lázeňské slavnosti
letní lázeňské koncerty a doprovodný program

18. 8. 2023
Dny her v Háji víly Ozdravy
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi

ZÁŘÍ

8. – 9. 9. 2023
PRIESSNITZ CUP 2022
18. ročník prestižního tenisového turnaje

8. 9. 2023
Den bezpečnosti a zdraví

23. 9. 2023
Lázeňské vinobraní

29. 9. 2023
XXIII. Svatováclavské setkání

ŘÍJEN

2. 10. – 8. 10. 2023
Týden Vincenze Priessnitz

6. – 8. 10. 2023
16. Konference V. Priessnitz

27. 10. 2023
Halloween v lázních
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi

PROSINEC

1. 12. 2023
Vánoční trhy, rozsvěcení sanatoria Priessnitz

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Kalendář akcí
2023

www.priessnitz.cz

Změna programu vyhrazena.

Tipy na zimní aktivity v Jeseníkách

Web pro běžkaře JDEME NA BĚŽKY

Webová aplikace poskytuje nejen aktuální informace o běžecích trasách a údaj, kdy projela rolba, ale také informace od rolbaře, zda není někde stopa přemrzlá nebo nechýbí sníh. Do aplikace mohou přispívat lidé a posílat své tipy a upozornění v terénu. Více na www.jdemenabezky.cz.

V Jeseníkách se udržuje přes 500 km bílých stop. Letos do stromového parku pro jejich udržbu přibýly tři nové čtyřkolkky, které za zhruba dva miliony korun pořídl kraje napůl s Ministerstvem pro místní rozvoj. Nejdelší udržovaná trať je Jesenická magistrála, měří 114 km a vede z Dolní Moravy přes Hynčice pod Sušinou, Paprsek, Ramzovou, Červenohorské sedlo, Švýčárnu, Ovčárnu, Skřítek až do Víkřovic u Šumperka.

Nová lanovka na Červenohorském sedle

Nová zimní sezona v jednom z nejznámějších lyžařských areálů v Jeseníkách byla zahájena spuštěním nové lanové dráhy. Zastaralou lanovou dráhu z roku 1988 na Velký Klínovec (1146 m) v lyžařském areálu Červenohorské sedlo nahradila čtyřsedačková lanovka o délce cca 1050 m. Náročnou výměnu lanovky provozovatelé areálu plánovali několik let a museli se přitom vypořádat s řadou překážek včetně pandemie koronaviru.

„Jedná se o repasovanou lanovku firmy Leitner, která splňuje všechny certifikace a nejvyšší standardy kvality. Je bezpečnější, rychlejší a komfortnější. Pro vyšší komfort je vybavena plastovou krycí bublinou při nepříznivém počasí. Investice stavby lanovky se zázemím přesáhla 40 milionů korun, a je tak jednou z největších v lyžařských areálech v Jeseníkách,“ uvedl vedoucí areálu Martin Dubský.

Indoorová uniková hra
Tajemství rodu

Darujte zážitek a vyzkoušejte svou vynalézavost, kuráž a týmovou spolupráci a zjistíte, kam záhadně zmizel jesenícký podnikatel Richard Zabloužil. Uniková hra se nachází v bývalém areálu Moravolenu v centru města Jeseník (Tovární 234/1). Hra trvá přibližně hodinu a je nezávislá na počtu hráčů. Provozovatelem je skautský oddíl Jesenícká devítka. Více na www.exitjeseniky.cz.

Indoorová uniková hra Tajemství rodu

Darujte zážitek a vyzkoušejte svou vynalézavost, kuráž a týmovou spolupráci a zjistíte, kam záhadně zmizel jesenícký podnikatel Richard Zabloužil. Uniková hra se nachází v bývalém areálu Moravolenu v centru města Jeseník (Tovární 234/1). Hra trvá přibližně hodinu a je nezávislá na počtu hráčů. Provozovatelem je skautský oddíl Jesenícká devítka. Více na www.exitjeseniky.cz.

Běžkařské trasy v Jeseníku

V zimě jsou v prostoru bývalých kasáren udržovány lyžařské běžecké tratě vhodné ke každodennímu využití. Na závodních okruzích o délce cca 3,3 km lze provozovat klasický i skate styl. Jesenícká „běhačka“ za příznivých podmínek navazuje na oblíbenou bílou stopu vedoucí do 15 km vzdálených Filipovic. Na tratích se každoročně uskuteční také několik závodů.

Rychlebskými horami na běžkách

Hlavní hřeben Rychlebských hor o délce cca 40 km tvoří hranici s Polskem a nabízí mnoho

romantických zákoutí a dalekých výhledů. Středně náročný okruh Rychlebskými horami začíná v Travné u Javorníku (BUS) a povede vás přes Borůvkovou horu k hraničnímu přechodu Travná – Lutyňa až k restauraci Celnice. Rozhledna na Borůvkové hoře je přístupná celoročně. Trasa je dlouhá cca 15,5 km.

Poštovní štola v zimě

Zažijte podzemní dobrodružství ve zlatohorské Poštovní štole i v zimě! Zimní prohlídky je možné si objednat od ledna do března (min 5 osob) na 721 930 684 nebo postovnistola@krajpokladu.cz.

TIC Jeseník

Foto: Martin Pokorný

Ski Bus

Jede každou sobotu a neděli od 7. 1. do 12. 3. 2023

Jízdní řád směr Jeseník - Červenohorské sedlo - Kouty nad Desnou - Šumperk									
	Sobota + Neděle					Sobota			
Jeseník									
Jeseník aut. stanice	07:45*	8:25**	9:45***	14:35*	15:55**	08:35*	13:55**	12:35*	
Jeseník Bukovice, lom	07:47	8:27	9:47	14:37	15:57	08:37	13:57	12:37	
Bělá pod Pradědem									
Adolovice - most	07:48	8:28	09:48	14:38	15:49	08:38	13:58	12:38	
Adolovice - Mlýnský	07:50	8:30	09:50	14:40	15:51	08:40	14:00	12:40	
Domašov - kostel	07:52	8:32	09:52	14:42	15:52	08:42	14:02	12:42	
Domašov - Obecní úřad	07:53	8:33	09:53	14:43	15:53	08:43	14:03	12:43	
Domašov - závod	07:55	8:35	09:55	14:45	15:55	08:45	14:05	12:45	
Domašov - rozcestí	07:57	8:37	09:57	14:47	15:57	08:47	14:07	12:47	
Filipovice	08:00	8:40	10:00	14:50	16:00	08:50	14:10	12:50	
Červenohorské sedlo	08:13	8:53	10:13	15:03	16:16	09:03	14:23	13:03	
Kouty nad Desnou									
Most	08:24	9:04	10:24	15:14	16:29	9:14	14:34	13:14	
Sportovní areál	08:26	9:06	10:26	15:16	16:31	9:16	14:36	13:16	
Pošta (přesun cca 3 minuty k ŽST)	08:28	9:08	10:28	15:18	16:35	9:18	14:38	13:18	
Šumperk (do Šumperka pokračuje autobus jako klasická linka)	09:05		11:05	15:55		9:55		13:55	

Jízdní řád směr Šumperk - Kouty nad Desnou - Červenohorské sedlo - Jeseník									
	Sobota + Neděle					Sobota			
Šumperk									
Šumperk (ze Šumperka jede autobus jako klasická linka)	08:05*	10:05*	12:05*	16:05*					14:05*
Kouty nad Desnou									
Pošta (přesun ze ŽST cca 3 minuty)	08:39	09:15**	10:39	12:39	16:39	16:50**	15:05**	14:39	
Sportovní areál	08:41	09:17	10:41	12:41	16:41	16:52	15:07	14:41	
Most	08:43	09:19	10:43	12:43	16:43	16:54	15:09	14:43	
Červenohorské sedlo	08:56	09:32	10:56	12:56	16:56	17:07	15:22	14:56	
Bělá pod Pradědem									
Filipovice	09:06	09:45	11:06	13:06	17:06	17:20	15:35	15:06	
Domašov - rozcestí	09:08	09:47	11:09	13:09	17:09	17:22	15:37	15:09	
Domašov - závod	09:11	09:48	11:11	13:11	17:11	17:23	15:38	15:11	
Domašov - Obecní úřad	09:13	09:50	11:13	13:13	17:13	17:25	15:40	15:13	
Domašov - kostel	09:15	09:52	11:15	13:15	17:15	17:27	15:42	15:15	
Adolovice - Mlýnský	09:17	09:54	11:17	13:17	17:17	17:29	15:44	15:17	
Adolovice - most	09:19	09:56	11:19	13:19	17:19	17:31	15:46	15:19	
Jeseník									
Jeseník Bukovice, lom	09:21	09:58	11:21	13:21	17:21	17:33	15:48	15:21	
Jeseník aut. stanice	09:25	10:00	11:25	13:25	17:25	17:35	15:50	15:25	

Ceník jízdného

* jízdné v tomto spoji se řídí tarifem Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK)
 ** jízdné v tomto spoji se řídí tarifem vyhlášeným dopravcem
 *** jezdí pouze v období 7. 1. - 28. 2. 2023

www.jeseniky.cz

Zajišťuje Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, Palackého 1341/2, 790 01 Jeseník, IČO: 689 232 44
 Kontakty: +420 774 499 384, skibus@jeseniky.cz
www.jeseniky.cz

Šumperk

Jeseník

SKI AREÁL
ČERVENOHORSKÉ
SEDLA 866-1064 m. n. m.

SKUPINA ČEZ
GENERÁLNÍ PARTNER

Olomoucký kraj

kilpi
testo en norm

Nordic
telecom

Významný jesenický starosta Josef Sachs

Ve sbírkách Vlastivědného muzea Jesenicka se nachází několik olejomalb zpodobňujících starosty Jeseníku předminulého století. Mezi nimi se nalézá i obraz muže, jenž jako by svým zjevem přímo ztělesňoval časy staré monarchie. Podsaditý, s nezbytným zlatým řetízkem kapesních hodinek a přísnou tváří ozdobenou mohutnými licousy. Za až stereotypním zevnějškem starého c. k. úředníka se však skrývá mimořádně schopný muž, jenž se svou usilovnou prací zařadil mezi nejvýznamnější osobnosti tohoto města.

Josef Sachs se narodil 13. srpna 1806 ve württemberském městě Mergentheim, kde jeho otec Johann působil ve službách arcivévody Antona jako správce dvorní kuchyně. O čtyři léta později se rodina přestěhovala do Vídně, kde Josef v září roku 1830 dokončil studia práv. Z dochovaných univerzitních dokumentů se mimo jiné dozvídáme, že se kromě rodné němčiny domluvil rovněž italsky, francouzsky, a dokonce i česky, což mladý absolvent jistě záhy uplatnil – jeho prvním působištěm se totiž stala Dlouhá Loučka u Uničova, centrum panství spravovaného Řádem německých rytířů. Z pozice praktikanta na tamním soudním úřadě se již za necelý rok vypracoval na písaře a v roce 1836 byl ustanoven soudcem „těžkých přestupků policejních“ při soudu v Bruntále. Zde však dlouho nesetřval, již následujícího roku přesídlil do Štítiny, dalšího ze řádových panství na severní Moravě a ve Slezsku, kde se stal správcem. Právě sem si v říjnu roku 1840 přivedl z Jiříkova nevěstu Antonii, rozenou Winkler. Za necelé tři měsíce přivítali novomanželé prvního potomka, dceru Antonii, a pláč novorozen-

ců se od Sachsových ozýval skoro pravidelně každý další rok.

Revoluční dění roku 1848 prožila početná rodina opět v Bruntále, kde tehdy Josef působil coby vrchní správce. Když byla o rok později císařským nařízením zrušena panství a jako správní jednotky je nahradily okresy, byl to právě zdatný Josef Sachs, kdo byl jmenován do čela nově vzniklého okresního hejtmanství v Jeseníku. Osmičlenná rodina tak přesídlila do města pod Studničním vrchem, konkrétně do domu čp. 58 na dnešním Masarykově náměstí (budova se nacházela v místech současného parkoviště, v těsné blízkosti Kavárničky).

Prvním okresním hejtmánem frývaldovským a starostou

Od prvního dne roku 1850 usedl Josef Sachs do křesla okresního hejtmána. Vážnost a respekt této funkce šly ruku v ruce s velkou zodpovědností za celý okres, jež na Sachsových bedrech denně spočívala. Coby nejvyšší představitel místní soudní, policejní i politické moci zajišťoval např. vyhlásování a provádění zákonů, dohlížel na bezpečnost obyvatelstva a všeobecný pořádek ve svěřeném obvodu, jeho úřad měl na starost

Josef Sachs na obraze, jenž se nalézá ve sbírkách Vlastivědného muzea Jesenicka.

péči o hranice, údržbu silnic apod. Z každodenní úřední šedi jej vytrhovala pouze starost o rodinu (v Jeseníku přibýly ještě čtyři ratolesti), vzácné návštěvy či mimořádné události, k nimž se řadí např. velkolepý pohřeb Vincence Priessnitze 4. prosince 1851. Když pak 29. července 1860 do Jeseníku zavítal císař František Josef I., uvítací řeč přednesl právě Josef Sachs. O poznání krušnější chvíle pak pan hejtmán zažíval v roce 1866, kdy z oken svého bytu sledoval pruské vojáky odpočívající na náměstí.

Právě v tomto pro monarchii pohnutém roce Sachs z čela je-

senického hejtmanství odešel, aby převzal neméně významnou funkci: stal se starostou Jeseníku, který za jeho vedení doznal dlouhé řady pozitivních změn. Byl obnoven starý městský vodovod, vznikla kanalizace a ulice dostaly nové dláždění. Josef Sachs se dále úzce podílel na vzniku spolku dobrovolných hasičů (1871), nechal zřídit chudobinec a sirotčinec. Za jeho éry byl zrušen starý hřbitov, rozkládající se na místě dnešního parku u Staříče, a vybudován hřbitov nový. Pan starosta měl coby muž s velkým vlivem zároveň lví podíl na výstavbě železniční trati, jež byla zprovozněna roku 1888. Jejího otevření se Sachs zúčastnil již coby penzista. Všeobecně vážený pán, jemuž město Jeseník udělilo v roce 1885 při odchodu na odpočinek čestné občanství, zesnul v obklopení své rodiny 13. února 1889 ve dvaosmdesáti letech.

Paměť na Josefa Sachse

Světská sláva je, jak známo, velice pomíjivá, a Sachsovo jméno dnes navzdory jeho obrovským zásluhám o rozkvět Jeseníku prakticky nikdo nezná. Obtížně bychom na jihozápadním hřebeni Bílých skal hledali v terénu Sachsovu vyhlídku, jež upomínala na další ze zájmů pana starosty, podporu turistiky. Zubu času odolal pouze skromný náhrobek na místním hřbitově označující místo, kde Sachs odpočívá po boku své manželky Antonie a dcery Marie.

Sachsův odkaz však symbolicky přetrval v jeho potomcích. Tím zřejmě nejvýznamnějším se stal syn Moritz Sachs von Hellenau, který patřil ke špičce starého rakousko-uherského námořnictva. O odkaz rodiny Sachsových dnes pečuje paní Brigitte Rieser z Vídně, pravnučka Josefa Sachse, která svědomitě shromažďuje veškeré upomínky na své předky, od úředních dokumentů po fotografie. Budou-li v budoucnu okolnosti příznivé, rádi bychom spojili síly a osobnost jejího pradědečka či prastrýce Moritze představili formou obsáhlejší studie, ba možná i menšího díla.

Matěj Matela,
etnograf

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Fotovzpomínka: Lidová tvořivost

Lidová tvořivost ve Frývaldově (Jeseníku) ve 30. letech minulého století – na náměstí místní vytvořili perníkovou chaloupku s ježibabou, Jeníčkem a Mařenkou. Zdroj foto: Státní okresní archiv Jeseník

Tištěná

reklama

funguje

Zpravodaj NAŠE MĚSTO

je roznášen v nákladu
5 600 výtisků do všech
domácností ve městě!

Inzerujte efektivně
již od 1 500 Kč bez DPH!

Inzerce zajišťuje Petr Konečný

777 786 503

Kytarový orchestr na Slovensku a v Rakousku

Kytarový orchestr s Komorním sborem ZUŠ Jeseník po delším čase opět koncertoval v zahraničí. Dostali jsme nabídku uspořádat dva koncerty. První koncert jsme odehráli v sobotu 3. prosince 2022

sv. Karla Boromejského.

Byla to pro nás skvělá zkušenost. V obou městech jsme se těšili vřelého přijetí. Kromě samotného hraní jsme si stihli prohlédnout obě města, zavítali jsme do překrásných chrámů a setkali se s milými lidmi.

Pro letošní rok byla tato vystoupení poslední, ale na rok 2023 připravujeme další akce, o kterých vás budeme brzy informovat. Rok 2023 bude pak také důležitý tím, že kytarový orchestr oslaví 25 let od svého vzniku. Za tu dobu jím prošlo skoro dvě stovky mladých kytaristů a kytaristek.

Václav Dvořák,
ZUŠ Jeseník

25 let

oslaví v roce 2023 Kytarový
orchestr ZUŠ Jeseník

v Bratislavě ve Františkánském kostele Zvěstování Páně poblíž Hlavního náměstí. Druhý koncert pak na druhou neděli adventní 4. prosince v centru Vídně ve známém barokním kostele

Gymnázium Jeseník a ŠKODA AUTO jsou partnery

Nový rok by měl začínat dobrými zprávami a my jednu takovou máme. Největší česká firma ŠKODA AUTO sponzorsky podpořila Gymnázium Jeseník. Výjimečnost této volby podtrhuje fakt, že je Gymnázium Jeseník první střední školou v ČR, které se takové pocty dostalo. Firma si sponzorské projekty pečlivě vybírá a podrobuje náročnému procesu schvalování, ve kterém proniknout mezi finální skupinu podpořených projektů je samo o sobě neuvěřitelným úspěchem. Tento fakt je oceněním naší osmnáctileté práce v oblasti robotiky, provázené stabilními úspěchy v robotických soutěžích v Evropě i USA.

Motivujeme a připravujeme studenty k vysokoškolskému studiu nových technologií a poptávka po takových odbornících neustále roste. Zaměstnancem ŠKODA AUTO je již přes pět let náš absolvent Marek Bačovský na pozici Technického projektového vedoucího ve vývoji spalovacích motorů. V současnosti pracuje přímo ve VW centrále v Německu a nám pomohl zprostředkovat vzájem-

nou komunikaci a přispěl k rozvoji spolupráce.

Spolupráce se ŠKODA AUTO začala v loňském roce, kdy se v rámci soutěže FIRST LEGO League věnoval náš robotický tým R.U.R. projektu semiautonómního kamionu a odborníky z oddělení vývoje ŠKODA AUTO a evidentně myšlenky a práce týmu zaujaly. V březnu 2022 náš tým prokázal své kvality a stal se již poctnámým mistrem České republiky ve FIRST LEGO League.

Projekt pokračuje i nadále. Náš LEGO model semiautonómního kamionu se stane součástí mobilní laboratoře ŠKODA AUTO EDULAB. Jedná se o interaktivní projekt, díky kterému mohou děti nahlédnout do zázemí jedné z největších automobilek ve střední Evropě. Naši studenti absolvovali exkurzi do závodu i oddělení vývoje. Další společné akce nás ještě čekají, mimo jiné k nám do Jeseníku zavítá i mobilní laboratoř.

Jsmo hrdí na úspěchy našich studentů a děkujeme za podporu, bez které by naše aktivity nešlo realizovat.

Magda Dostálová,
Gymnázium Jeseník

Hubertova jízda 2022

Střední škola gastronomie, farmářství a služeb v Jeseníku pořádala v říjnu již tradiční Hubertovu jízdu. Milovníci koní na Jesenícku i z okolí neznají lepší příležitost, jak se rozloučit s jezdeckou sezonou, než ve skupinové jízdě v podzimním panorámatu heřmanicko-bernartické krajiny. Celá trasa byla

průjezdná pro osobní auta a dvě traktorové soupravy, jež umožnily všem zájemcům sledovat jízdu přímo v ohnisku svého dění.

Také letos byl program velmi bohatý. Mimo tradičního honu na lišku a neodmyslitelného guláše, se konal den otevřených dveří. Ve školní jídelně se prezentovali cukráři a pekaři spolu s oborem kuchař-číšník. Zájemci si mohli odnést vlastnoručně nazdobený perník, výbornou kávu, nebo kopečkovou zmrzlinu ze školní výroby. V dílnách si hosté prohlédli ukázky kovářských a sedlářských prací, včetně zázemí u opravářů zemědělských strojů. Budova školy pak nabízela pestrou a názornou prohlídku oboru včelař, masér ve zdravotnictví, k vidění byly i podzimní dekorace vyrobené zahrádky. Nejen zrak, ale i chuťové buňky hostů mohly být uspokojeny cukrářskými i řeznickými výrobky nabízenými v areálu školy.

Střední škola gastronomie,
farmářství a služeb Jeseník

Foto: archiv školy

Tříkrálové sbírky

V roce 2022 se v Tříkrálové sbírce na Jesenícku vybralo celkem 812 295 Kč, z toho 780 515 Kč bylo v kasičkách (koledníků i umístěných v obcích), 8 700 Kč přinesla online koleda a 23 080 Kč byly

bezhotovostní dary. Výtěžek byl použit na výstavbu Denního stacionáře Šimon. Všem dárcům i koledníkům ještě jednou děkujeme a těšíme se na vás v roce 2023.

Charita Jeseník

Sbírka probíhá od 1. do 15. ledna. Přispět můžete:

- koledníkům při tradičním koledování
- do kasiček umístěných v obcích a městech (seznam míst najdete na webu Charity Jeseník)
- přímo na účet: 66008822/0800, variabilní symbol: 777988008
- přes ONLINE KOLEDU

Výtěžek sbírky bude použit na výstavbu Denního stacionáře Šimon v Jeseníku. **DĚKUJEME!**

Rozsvícení vánočního stromu. V neděli 27. listopadu se v 17:00 uskutečnilo slavnostní rozsvícení vánočního stromu na jesenickém náměstí. Připraveno bylo hudební vystoupení, stánkový prodej i občerstvení. Děkujeme všem, kteří přišli na Masarykovo náměstí oslavit první adventní neděli. Za spolupráci děkujeme Skupině ČEZ.

Hotelová škola Vincenze Priessnitz a Obchodní akademie Jeseník. Studenti z Hotelové školy vyrazili do Kutné Hory, kde si vyzkoušeli práci ve vinohradu, proces zpracovávání vín a nakonec se také naučili víno správně ochutnávat. V Kutné Hoře pak studenti v rámci průvodcovství a cestovního ruchu navštívili také množství místních památek. Foto: Hotelová škola

Mateřská škola Jiráskova. MŠ Jiráskova se zapojila do celostátního happeningu projektu #jsemLaskavec. S nápadem pomoci Jesenickým tlapkám přišla paní učitelka Jana Sedláčková. Školka přizvala rodiče i děti a koš dobrot pro pejsky a kočičky se zaplnil velmi rychle. Převzít si ho přišla Martina Harbichová se psím kamarádem. Radost byla oboustranná a pocit pomoci druhému všechny pohladil po duši. Poděkování patří skvělým rodičům. Foto: MŠ Jiráskova

Poděkování mnohonásobným dárčům krve. Několik desítek dobrovolných dárců krve z Jesenicka se ve čtvrtek 1. prosince sešlo v obřadní síni radnice, aby z rukou starostky města Jeseníku, starostů okolních obcí a zástupců Českého červeného kříže převzalo ocenění za svou nezištnost, se kterou absolvovalo 40 a 20 bezplatných odběrů krve. Děkujeme, moc si toho vážíme!

Klubu sportovního tance Jesenicka. Taneční pár Matias Kavický a Kristýna Harbichová (taneční pár vlevo) se 3. prosince na Mezinárodním festivalu v Kroměříži na soutěži s mezinárodní účastí protančil ze 2. stříbrného místa do výkonnostní třídy „A“. A to díky 10 umístěním na stupních vítězů a 5 umístěním ve finále v posledním období. Je to výborná bilance vzhledem k tomu, že se jim teprve v červnu 2020 podařilo postoupit z třídy „D“ do třídy „C“ a protančit se 2 třídami („C“ a „B“) v kovidových letech do třídy „A“. Foto: KST Jesenicka

ZŠ Jeseník: Den zdraví. Žáci 3. C a 3. D plnili nejrůznější úkoly včetně rébusů a hádanek. Navštívili cvičnou kuchyňku, kde si připravili zdravé ovocné a zeleninové saláty. Zabývali se tématem zdravého životního stylu, zdravé výživy, ovocem a zeleninou, zahráli si zajímavé hry, vytvořili plakáty či výživové pyramidy. Všichni si to skvěle užili a odnesli si nejen nové znalosti a zkušenosti, ale také plné tělo vitamínů. Foto: ZŠ Jeseník

Jak pěstounství dokáže pomoci

Během podzimu Olomoucký kraj uspořádal několik dní věnovaných pěstounství ve spolupráci s městy, organizací EUROTOPIA.CZ a dalšími partnery. Jedné z akcí se zúčastnil také mladý muž Dominik Wenglarzy, který náhradní rodinou a doprovázením již prošel. Společně se svým klíčovým pracovníkem Davidem Koukalem a moderátorkou Kateřinou si povídali o tom, jaký je jeho příběh a jaké to vlastně je vyrůstat v náhradní rodině u prarodičů.

Kateřina: Dominik byl bohužel v situaci, kdy se o něj nemohla rodina postarat. Dominiku, mohl bys nám přiblížit, jak tvůj život s tebou naložil?

Dominik: Moje matka byla drogově závislá, otec byl domácí násilník. Jediný, kdo se o mě staral, byli moji bráchové, miluju je oba dva. Chodil jsem z Klokánku do Klokánku, kam mě moje matka odkládala. To bylo v době, kdy už byl můj prostřední brácha u babičky a u dědy. Oni se dozvěděli, že jsem už asi popáté umístěn v domově. Tak můj brácha navrhl, že by si mě mohli z domova vzít. Od té doby žiju s babičkou a dědou. Je to to nejlepší, co mě mohlo potkat. Miluju je strašně moc. Jsou to úžasní lidé.

Kateřina: David, jakožto klíčový pracovník, je tu s námi. Davide, jak jste se s Dominikem potkali, jak jste spolu dlouho?

David: S Dominikem jsme byli 8 let, než dosáhl zletlosti. Než vyrazil vlastní cestou do velkého života.

Kateřina: Pamatuješ si, kdy jste se potkali poprvé?

David: Úplně poprvé na první návštěvě v rodině, když jsme sepisovali dohodu u jeho prarodičů. Domča byl zalezlý u počítače a datloval do něj. A snažil se dělat, že tam vlastně vůbec není.

Kateřina: Sepisovali jste dohodu. To jste se dohodli na tom, že se budete mít rádi? Že budeš na Dominika dohlížet a Dominik tě bude poslouchat?

Dominik: Tak nějak, je to vlastně dohoda o doprovázení, kterou uzavírá každá doprovodná organizace s pěstounskou rodinou. Je to o tom, že se dohodnou na podmínkách, pravidlech a postupech, jak to vše bude probíhat. S dětmi staršího věku uzavíráme ústní dohody, aby nám to fungovalo a aby se dokázali otevřít, co potřebují a co po nás chtějí. Tak, aby jim v tom doprovázení nic nechybělo.

Kateřina: Chybělo ti něco v doprovázení, Dominiku?

Dominik: Všechno, co jsem kdy

potřeboval, co jsem chtěl, a někdy i víc, mi bylo svěřeno. Všechno mám od babičky a dědy. Dělalí vše, co mi na očích viděli. Ještě teď jsem pořád u nich.

Kateřina: Když jsme mluvili o tom, že udělám rozhovor, tak zněl David velmi pyšně. Dominik je jedničkář, Dominik studuje, Dominik sportuje. Přibliž nám, jak tedy Dominika vnímáš, Davide?

David: Dominik, abych ho tedy vyzvedl. Měl na základní škole samé jedničky, na střední škole už trochu bojuje. Hlavně bych chtěl vyzvednout to, že ho dědeček dokázal udržet u sportu, tím ho dokázal udržet u zdravého životního stylu a v kolektivu šikovných mladých lidí. Díky tomu je Dominik mistr Evropy v karate a nadále pokračuje i v jiných sportech.

Kateřina: Když jsme u toho studia, kde momentálně studuješ?

Dominik: Střední zdravotnická škola Šumperk, teď jsem ve 3. ročníku a mám praxe, je to fajn.

Kateřina: Pícháš injekce, bereš krev, očkuješ?

Dominik: Dá se to tak říct, všechny povinnosti, které dělá zdravotní sestra, dělám já.

Kateřina: Jak jsme se bavili, tak u praktické sestry zůstat nechceš. Kam budou tvé kroky mířit po maturitě?

Dominik: Chtěl bych zkusit armádu. Pokud by to nevyšlo, šel bych na zdravotníka.

Kateřina: Dominiku, co bys chtěl říct člověku, který by přemýšlel, že poskytne náhradní rodinu dítěti?

Dominik: V Jeseníku je hodně dětí v dětském domově, které mohou dopadnout špatně, třeba zůstat na ulici, až budou mít 18. Když si člověk vezme, že tím, že si vezme dítě z domova a dá mu lásku, mu zachrání život, je velká věc. Máte pak v životě něco, na co můžete být pyšní. Protože se vsadím, že když mu pomůžete a dáte mu rodinu, tak vás bude neomezeně milovat celý svůj život. EUROTOPIA.CZ

Jeseník pohledem zpoza kopce

Se starostkou Zdeňkou Blišťanovou si slibujeme návštěvu Jeseníků již řadu let. Konečně mě účast na konferenci PositivJE přivedla až do lázeňského města Jeseník. Před samotnou konferencí jsem navštívila paní starostku v její pracovně a pak

jsme se šly projít po městě. Povídaly jsme si o problémech, které ji trápí. Co dělat, když vám z ničeho nic skončí místní doktorka a zavře svou lékařskou praxi, kde máte stále brát peníze či jak zastavit vystěhovávání lidí z venkova a podobně.

Město Jeseník bude na příštích několik let potřebovat opravdu hodně peněz. V šuplíku má vedení připraveny studie či projekty na nová sportoviště, veřejná prostranství a mnoho dalších. Na mou otázku, jak to chtějí všechno stihnout, odpověděla starostka jednoduše, že vše je připravené, chybí jen financování. Děláme, co můžeme, řekla, aby nám občané v regionu zůstávali nebo aby přicházeli další.

V dnešní době lidé chtějí žít v přírodě, jenže do Jeseníku je to odevšad daleko. Chybí kvalitní dopravní spojení na polskou stranu nebo do Ostravy a Olomouce. Lidé by v Jeseníku rádi bydleli, kdyby měli blízko do práce. Povídaly jsme si i o množství kulturních a společenských akcí, které město a spolky pořádají. Takovou rozmanitost kulturního života mohou závidět i lidé z větších míst.

Na procházce jsem zavítala také do Priessnitzových lázní, do krásného parku a na náměstí.

Na každém kroku je znát pečlivá péče o město a paní starostka mi ukazovala, kolik dalších projektů je kde připraveno. U všech projektů vedení města dbá na zachování jeho jedinečné přírodní hodnoty.

Cestou do Vlastivědného muzea mě zaujal malý bazar. Poprvé v životě jsem viděla tak nádherný obchůdek tohoto typu v zahradě, vše krásně naaranžováno, pečlivě srovnáno. I tento obchůdek svědčí o úžasnosti Jeseníku.

I na konferenci PositivJE bylo otevřeno téma *Co dělat, aby se region nevydlidňoval?* Jesenické vedení vše pro kvalitní a pohodlný život dělá a dělá i mnohem více. Jediné, co stále chybí, je opravdu pohodlné dopravní spojení do okolních velkých měst. Zda to bude autem, vlakem nebo třeba lanovkou nebo tramvají, nechť rozhodnou odborníci na dopravu. Pro zachování kvalitního života se standardy 21. století je však doprava lidí za prací, lékařem nebo zábavou, zásadní.

Těším se zase někdy na návštěvu vašeho krásného města.

Radka Vladyková,
výkonná ředitelka SMO ČR